

1 Yóni

Ísu kwíyómpa'a irówana Yóni Ísuna kwayó-kwáásí kaumbo-kwááí aíyayaan-iya'yo. miráumai-ima maisuwéna maanáimbá agaimái tímakaiye. évakarawai kampar-áimbá simátimesa sésa Ísu Áánútu ááninko póna kwaási-uramba íma aú'mái mériye sésa ó'on-kampar-ainkwara'a simátima'mae nááuwana Yóni iséna miwítí imáyáa arupí umátinkanae séna maanáimbá agaimái mátímkaiye.

Áánútuna imáyáama agaráásínkáiwaina kwaasái.

¹ Ísu Káráísiti Áánútuna imáyáa agaráásínkáiwaiyaama póna kwaási aúnái'a umái mai'mai'a ónááowaina ááinkoman-ye. mináíntavé'a maanáuvái agaimái kentópa'a tuwáúnana kwégwiye. ááinka'a maramá íma kwáyonka'a kwemá maémáimbá marapá'á kuména keséya máyowata súranta awánamai kawe'á éta kwenáái iséta siyáándeí ane'á tátokaundayaaawe. ² aúnái'a umái mai'mai'a ónááowaina ááinkoma avowánópa'a máyomba marapá'á kuména keséya máyowata awánareta póta mináimbá kwésimatimundayaaawe. ³ kesáá Áánútuwe ááninko Ísu Káráísitiye tarúmaiya máyaumne. awánaraunda ísaraunda keinárawakwara'a kwésimatimunda póta Áánútuwe ááninkowe tarúmaiya máyaundantemba keinárawa'a

mirá ónááowe. ⁴ kentáásirumba kawe'á umái anómba umásinkanintave'a maanáúvái agaimái kwétimune.

Áánútu sámō kaiwáíná ááinkona kwaasái.

⁵ Áánútu ááninko simásímakain-ainta simátimeta séta Áánútu sámō kaiwáíná ááimba póna túnín-tantaa'a kwempímbá íma kwáyáyiye. ⁶ miráumai túnín-ayampa'a máyáamba Áánútuwe tarúmaiya máyaumne kwésewai kampa'á kwésesa árair-ainkona ááimpimba íma máyáawe. ⁷ ánivo Áánútu sámō kain-áyámpá'ó máyáintemba miráumaimo sámō kain-áyámpá'ó máyaundaya kwená kwaásiye tarúmaiya máyaumne. miráumai Áánútu ááninko Ísuma kentááyávéna imáyáa éna kumpuwúwana kwená naaegó kuména póna kentáásí sáwí-imayaá kwémaisiyu'maenaya kwéiyiye. ⁸ kempíntá sáwí-imayaá íma kwáyáyiye súndaya kesirunkómbá kampar-áíntá simáuwáúnanaya Áánútuna árair-aimba kesirumpintá íma kwáyáyiye. ⁹ avora'ó Áánútumpataamo sáwí-imayaayavetaamo simáménanayaamo éna Áánútu kentáásí sáwí-imayaá maisiyuwénaya amápa-sawi-imayaá arupí umásinkanintaawe. Áánútu kwemó siráini'a mirá éna miráumai kaweré su'mai kwéena póna sáwí-imayaá maisiyuwénaya arupí kwéumasinkaiye. ¹⁰ Áánútu séna amáparawai sáwí'a uráawe simbánivo kesáámá séta íma sáwí'a kwéune kwéseta Áánútu kampar-áímbá kwésiye súnana Áánútuna áséi-kwasaigo íma sirumpintá kwégwaiye.

Káráísiti amáparawaiya siráváyáin-kwasai.

2

¹ kesí iyámpóiyono. íma sáwí'a ónááontave'a maanáimbá aúváívimba agaimái timúne. ánivo sáwí'o íyanamo éna siráváyáiwaiya ména kesivompátá áísaá íníye. kwemá Ísu Káráísitima arupí iwáiyá kesivompátá áísaá íníye. ² sáwítamoo uráunda-meyamba kentáává'a íma tíno séna maimaéna pukáiyé. íma kentáásí sáwí-meyane su'mainivo amáparawaiti sáwí-meyankwara'a maitiyuwáníntavena pukáiyé.

³ Áánútun-aaimo taagwiyyavétaamo únda árai'a kweséya tarúmaiya máyaumneya kwésune. ⁴ Áánútun-aaimo ímo taagwiyyávónka'o ombá Áánútuwe tarúmai máyaumnemo sembá kampa'á sewaná miwívimbá Áánútuna árair-aimba íma kwáyáiyé. ⁵⁻⁶ ánivo Áánútun-aaimo taagwiyyávowai Áánútumpa'a tirumbá áma'mai kawe'á kwéowe. kesáámó Áánútuwe tarúmai máyaumnemo kwésundawaiya Ísu Káráísitimo máyontemba kesáá miráyá umáiyá ménaumne. miráyáámó kwéunda árai'a Áánútuwe tarúmaiya máyaumneya kwésune.

ááéraan-amaankoma aúná'i'a uráin-kwasai.

⁷ kesí kwaási ísáaro. kemó kwéagayaunda íma aúná-amaamban-ivo ááéraan-amaamba kwéagaimai timúne. aiva'á simátímakaamba á'a ísaraan-amaamba kwéagaimai timúne. ⁸ ánivo túníntantaa'a kwéauyokwisana árai'a sámo kaintántáá'á kwévaarimba póna ááéraan-amaamba aúná'i'a umái kwévaariye. Ísu Káráísitina

mayáívínkémbá minámáámbá paárurena
keinárāwapinkwara'a minámáámbá kwévaariye.

⁹ kentí kwaásiyavai tíyámba kwéumatinkaambanivo sámo kain-áyámpá'á máyaumne sembá sámo kain-áyámpá'á íma máémba túnín-ayampa'a paaí mayáawe. ¹⁰ ánivo kentí kwaásimo tirumbó tímewai sámo kain-áyámpá'á máyáamba pósa miwívimbá sáwi-yantaa'a íma kwáyáimba pósa ó'owi tuwánésa sáwi-ampa'a íma kwégowe. ¹¹ ánivo kentí kwaásiyavaimo tíyámbo kwéumatinkaawai miwí túnín-ayampa'a máyáawana túnín-tantaako túrampa'a káátagwisasa múgu'maagu'a úmaesa kwégowe.

¹² kesí iyámpóiyo. keinárāwatavena Ísu Káráísiti pukáimba póna Áánútu kentí sáwi-imaya maitíyukaintave'a kemá maanáuvái agaimái kwétimune. ¹³ anón-kwaasiyono. ááinka'a maramá íma kwáyowana moóráwai maémáimba kwemá ívékwar'a máyáísa'a kwená ááimba kwéisaantave'a maanáuvái agaimái kwétimune. ívé-kwaasiyono. Sáátáánigomba usáyaaitaraantave'a maanáuvái agaimái kwétimune. ¹⁴ iyámpóiyo. Áánútu kentivo isa'a kwempá'á tiráantave'a maanáuvái agaimái kwétimune. anón-kwaasiyono. ááinka'a moóráwai maémáimba kwemá ívékwar'a máyáísa'a kwená ááimba kwéisaantave'a maanáuvái agaimái kwétimune. ívé-kwaasiyono. asiramái mé'a Áánútun-aaí tirumpimbá tátore'a Sáátáánigomba usáyaaitaraantave'a maanáuvái agaimái kwétimune.

15 Áánútumpa'o ímo tiráawaimo ontembá mindáyave'a aamoí íma oró. marapákén-tántáátáv'e'a aamoí íma oró. marapákén-tántáátávésamo aamoimó owáímá Áánútuntavesa íma aamoí kwéowe. **16** marapákén-kwáásímó kwéowaina ááimba íma Áánútumpakemba kwéowe. kwaási kentí imáyáavinkemba kwéesa á'owiti náaindaamba túran-anda kwéesa túwí'a maimaésa kwéiyesa kwéomba íma Áánútumpakemba kwéovo marapákén-ámbá kwégwaraawe. **17** marapákén-tántáá'ó tirááimo kwétain-tantaa'a maambárá'á ánásainasa Áánútumba arááíma tainí'a kwéon-kwaasi aasiyaasí maí'mai'a ónááowe.

Káráísitina namuro-kwáásítí kwaasái.

18 kesí iyámpóiyo. naaén-kanaa maramó ánásanin-kanaa sáwiyanka'a tínige. naaémiba Ísu Káráísitina namuro-kwáásígó tínige suwa'á ísaraawe. Káráísitina namuro-kwáásí sáwíva'a á'a paáruraamba póta mindáyaveta naaén-kanaa sáwiyanka'a tínige kwésune. **19** kentáávinkémbá Káráísitina namuro-kwáásí moórá-mora máyómبا pósa usásimbai paárésa siywésaya kóuraawe. árai'o kentáásí kwaásimo máyáankakai úwoi máésino. siywésaya kóuraantaveta íma kentáásí kwaásin-owe kwésune.

20 Ísu Káráísiti Áánútun-amankomba ai'marówana kuména kentirumpimbá máyáísa'a pó'a árair-aimba kwéisaawe. **21** árair-aimba íma kwéisaantavaiye sé'a ímanivo árair-aimba kwéisaantave'a maanáúvái kwéagayaumne.

árair-aimpinkembá kampar-áimbá íma paárisa'a ísaraantave'a maanáúvái agaimái timúne.

²² anón-kampa'o sen-kwáásí maarán-kwáásímán-owe. Ísu Káráisitintavesa Áánútú íma usásinankaraiwaiman-iye kwesen-kwaasi ésa Ísu Káráisitina namuro-kwáásí-i'a ésa Áánútunte ááninkonte tínaaemba kwéumatimewe. ²³ Áánútú ááninkomba tínaaemba umámewai avowánkwárá'a mirá kwéombanivo Ísu Káráisitintavesa Áánútú ááninkoman-iye kwésewai ááninkonte avowánteyópa'a tarúmai máyáawe.

²⁴ Ísun-aai aiva'á ísaraan-aimba tirumpimbá asiramái tátoraamba íma ivátuwe'a miráumai Áánútunte ááninkonteyopa'a tarúmai mai'mai'a oró. ²⁵ maarán-áimbá Ísu Káráisiti asiramái simásimenaya séna aúní'i'a umái mai'mai'a ónááoni'a kwéumatinkaumne simásímakaintaawe.

²⁶ kampar-áimbá simátiyuwaavo sé'a maanáúvái agaimái timúne. ²⁷ kampar-áimbá simátiyuwaawai kwéombanivo Ísu Káráisiti Áánútun-amamba tirumpimbá tinkaraimba póna mai'mai'a éna íma kampar-áimbá simátimena árair-aimba kwésimatimiye. mirámó kwésimatimisa'o ombá árair-aimba kampar-áimbá taaínkaa'a kwéowe. simátímíntemba mirá é'a Ísu Káráisitiye tarúmai kwémaewe.

²⁸ kesí iyámpóiyo. kwesé tarúmai máyáambá pó'a Ísu Káráisiti kumíndara'a kwenaúranka'a íma tigaeyávé'a é'a úwoi asiramái ménaaowe.

²⁹ Ísu Káráisiti arupí umái máyáin-aimba a'a ísaraawe. moórá-ainkwara'a ísáaro.

miráumai arupí umái máyáawai árai'a Áánútuna iyámpóíman-owe.

3

Áánútuna iyámpóíti kwaasái.

¹ Áánútú arumbá ávááraumai kwésimiye. mindáyave'a imáyáa oró. Áánútú arumbá kwésimenayaampona kentáyávéná kesí iyámpóíman-owe kwésiye. kesáá árai'a kwená iyámpóíya úne. Áánútumpa'a íma tiráawai Áánútuna ááimba íma awánésa kentáásí ááinkwara'a íma kwésuwanaawe. ² kesí kwaásiyono. ívé'a Áánútuna iyámpói'a umáíya máyaundaya naaémbar nórakwaásiyaaawa ménaumno. mináimbá íma ísaraundanivo moóráaimbo ísaraunda simátimenaumne. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawe'á umái awánanaundaya pótakwenkáánítá umáíya ménaumne. mirán-áimbá ísaraumne. ³ mináimbá isésa amu'maráawai Káráisiti arupí umáímo máíntemba arupí umái máyáavo kárákwiyoro.

⁴ sáwí-imayaamo kwéomba isaná ámáámbo arááísémba isaná minkáé-tántáákó mimbórái'a kwéiye. miráumai sáwí-imayaamo kwéowai Áánútuna ámáámba tíngaeembá umámesa kwéaraaisemba póna mirámó kwéon-anonda miwívimbá kwéniye. ⁵ Ísu Káráisiti kwaásiti sáwí-imayaam maitiyuwáníntavena marapá'a kunkáimba kwempímbá sáwí-imayaam íma kwáyáiye-aimba á'a ísaraawe. ⁶ miráumai Ísu Káráisitiye tarúmai máyáawai miwívimbá íma sáwí-imayaam kwaíkwai'a kwéivo sáwí-imayaam

kwaíkwai'a kwéiwai Káráísitimpa'a íma tésa kwenáái íma kwéisaawe.

⁷ kesí iyámpóíyono. kampar-áimbá simásiyuwaavo sé'a kárakwiyoro. Káráisiti arupí umái máyáiwai kwemó intembó mirámó úmae kwéiyowai arupí-kwaasiman-owe. ⁸ áalink'a Sáátáánigo sáwi'a uréna mirá úmae kwéiyena ívékwará'a mirá kwéiyeye. sáwi'o úmae kwéiyowai Sáátáánigona kwaásiman-owe. Sáátáánigona mayáí ánásasuwainkwae séna Áánútu ááninkomba ai'marówana marapá'a kunkáye.

⁹ Áánútuna iyámpói pósá Áánútuna asirayánkó miwívimbá kwáyáintavesa pósá íma sáwi'a úmae kwéiyowe. Áánútuna asirayán-áráátómbá pósá íma sáwi'a úmae kwéiyowe. ¹⁰ ímo arupí umáimo máyáowai íma Áánútuna iyámpóíman-owe. kentí kwaásimo tirumbó ímo kwétimewai íma Áánútuna iyámpóíman-owe. miráumaiya Áánútuna kwaásiye Sáátáánigona kwaásiye taaímbaiya ísaraumne.

moórá-morawaivimba tirumbá kwétimen-kwasai.

¹¹ moórá-mora-kwaasivimba tirumbá tíméroaimba ááéma ísaraawe. ¹² Áändamu ááninko áwí'a Kááinimo uráintemba íma mirán-oro. Kááini Sáátáánigon-áráá'a póna ávakomba tuvuwúwana pukáimba maarántávéna tuvuwúwana pukáye. áváko kawe'á umái máyowana Kááini sáwi'a umái ména póna ávakomba tuvuwúwana pukáye.

¹³ miraráán-umai Áánútumpa'a íma tiráawai keinárawapa'a tirumbá sáwi'a

umátinkaiyantavena íma táá'a kaíno. ¹⁴ Áánútun-akumba sirumbá kwétimundayaveta séta Áánútuna némpa'a maénaundawaina ááimpa'a tuwéta kawe'á umái maénaundawaina ááimpa'a tamáyaumne kwésune. kentí kwaási tirumbá íma kwétimewai Áánútuna némpa'a paaí máyáawe. ¹⁵ kentí kwaásiyavai tíyámba umátinkáan-kwaasi tinka Miyasa puwónááon-kwaasiraamban-owe. mirámó kwéowai aúná'i'o umáímo mai'mai'o kwéowaina ááimpa'a íma máyáawe. ¹⁶ Ísu Káráísi arumbá siménaya íma úwoi máimbá suwa'naa ínítavena kentááyávéna ísámai pukáyiye. mirá uráintaveta arumbá símakaiye kwésune. Áánútun-akumba túwa'naa eta puwúnavo íma sendayá úwoi túwa'naa ónaumne. ¹⁷ óísankwara-kwaqsi kentí kwaási toómbá íma makáawaima tuwánésa íma túwa'naa ombá sésa Áánútumba sirumbá kwéamune sembá kampa'a kwésewe. ¹⁸ kesí iyámpóiyo. sirumbá kwétimunemo sembá íma tóikakemba sé'a árai'a tirunkakémbá kwése'a túwa'naa oro.

Áánútumpa'a asiramáíya máyaunda-kwasai.

¹⁹ sirumbá kwétimetaamo kwétuwa'naa-undaya mirámó únda-kwaasiya arupí umáíya kwémaumne. mirámó kwéunda Áánútu aúrankata asiramáíya kwémaundayaawe. ²⁰ ánivo kesáá sáwi'a úndayavenaya kentáásirunko umbaí kwétaivo Áánútu amápa-tantaa'a awánéna minúmbái-yántáákómbá usáyaaitaisata Áánútu aúrankata asiramáíya máyaumne. ²¹ kesí kwaásiyono. mindáyaveta imáyáa úndaya kentáásirunko íma umbaí taisatá Áánútu

aúrankata asiramáíya máyaumne. ²² kwenáái taagwiyawétaawe kwemó aamoimó iní'a kwéundayavetaawe áísaa únda-yantaa'a úwoiya kwésimiye. ²³ Áánútú asiramái séna kesááninko Ísu Káráisitin-aaiyave'a áraire sé'a kwenká'á agevamái mé'a amápa-kwaasivimba tirumbá kwétime'a máero siráimba mináimbá Ísu Káráisiti asiramáíya simásímakaiye. ²⁴ Áánútun-aai taagwiyawówai Áánútuwe tarúmai máyáawana miwísé tarúmai máyákiye. Áánútú kwenamambá ai'marówana sirumpintá kumbéna simásimenaya séna Áánútú keinárawate tarúmai máyákiye kwésisata kwéisaumne.

4

árair-amankonte kampar-ámánkóntéi kwaasái.

¹ kesí kwaásiyono. sáwíva-kwaasi kampa'-mónór-áimbá simátíma'mesa kwénaaesá Áánútun-amanko kesirumpimbá máyáiyemo sembá íma ááéma áraire seró. mirá sentávé'a miwí tirumpimbá máyáin-amamba Áánútun-amana'i. á'owan-amana'yo. mindá awáné'a mináimbá ísáaro. ² Ísu Káráisiti Áánútunopakembá marapá'a kwaási kunáúkaiye kwésewai miwí tirumpimbá Áánútun-amanko máyákiye. mináimbó sewa'ó ísáamba Áánútun-amankoma miwívimbá máyákiye seró. ³ Ísu Káráisitintavesa mináimbá íma sewái miwí

tirumpimbá máyáin-amanko íma Áánútun-amankoman-ivo Káráísitina namuro-kwáásígón-amankoman-ive. Káráísitina namuro-kwáásígó tínín-aimba ísaraamba isaná marapá'á máyáye.

⁴ kesí iyámpóiyono. Áánútu áráá'a é'a kampa'-mónór-áimbá kwésimatimewai usáyaaitaawe. Áánútun-amanko kentirumpimbá máyáivo Áánútumpa'o ímo tiráawai miwí tirumpimbá ó'on-amanko máyáye. Áánútun-amanko minámánkómbá usáyaaitaraiye. ⁵ kampa'-mónór-áimbá kwésimatimewai Áánútumpa'a íma tembá marapá'á kwémaen-aimba kwésimatimewasa marapá-kwáásí miwí táái kwéisaawe. ⁶ kesáá Áánútuna kwaásiya únasya Áánútuna kwaási kesááiyá kwéisaavo ó'on-kwaasi íma Áánútuna kwaási pósá kesááiyá íma kwéisaawe. miráumaiya árair-amanko miwívimbá máyáin-kwaasiye kampar-ámánkó máyáin-kwaasiye taaínkaar-úmaeta kwéiyune.

Áánútu arumbá kwétimin-kwasai.

⁷ kesí kwaásiyono. tirumbá kwétimewaina ááimba kwemá Áánútuma póta Áánútun-akumba sirumbá tíméno. tirumbá kwétimewai Áánútumpa'a tésa kwená kwaási-i'a kwéowe.

⁸ Áánútu tirumbá kwétimewaina ááimba pósá tirumbá íma kwétimen-kwaasi Áánútumpa'a íma kwétewe. ⁹ Áánútu mimbórá ááninkomba ai'marówana marapá'á kumbéna kentááyavéna ísámai puwéna aúnlá'i'a umái maí'mai'a ónaundayavenaya puwéna arumbá símakainta

póna mirá uráiyе. **10** Áánútumba siruntáámó amúndaya íma anónta ámakaumne. Áánútú arumbá símakeñaya ááninkomba ai'marówana marapá'á kumbéna sáwítáamo uráunda-meyamba maisiyuwáínana kentáává'á íma tínintavena pukáiyе. mirámó uráimba Áánútú anómba arumbá símakaiye. **11** kesí kwaásiyono. Áánútú miráumai arumbá kwésimimba póta kentáásí kwaásí miráumai siruntá tíméno. **12** kwaásí Áánútumba ane'á íma kwéawanaawe. kentáásí kwaásí siruntá kwétimunda Áánútú keséya máyáísata árai'a siruntá Áánútumba kwéamune.

13 Áánútun-amanko kentáásirumpimba máyáintaveta séta kesáá Áánútuwe tarúmai máyaunanaya Áánútú keséya tarúmai máyáiyé-aimba kwésune. **14** kentáásivowa ááninkomba ai'marówana sáwí'o umáímo máyáampinkemba iyátinkaindayavena marapá'á kumúwata awánaraunda kwésimatimundayaawe. **15** Ísuntavesamo Áánútú ááninkoman-iye kwésewai Áánútuwe tarúmai máyáawana Áánútú miwísé tarúmai máyáiyе. **16** Áánútú arumbá kwésimisata mindáyaveta áraireya kwésune.

Áánútú tirumbá kwétimewaina ááimba pósа tirumbó kwétimewai Áánútuwe tarúmai máyáawana Áánútú miwísé máyáiyе. **17** Áánútú kentáá imáyáa símakaisata siruntá Áánútumba kwéameta póta máyaundawaina ááimbo sísaá íníñ-kanaamo tíndara'a asiramáíya ménauamne. Ísu Káráísiti arumbá símíntenta marapá'á

máyaundarata siruntá kwétimundaya póta sísaá ínín-kanaamo tíndara'a asiramáíya ménaumne. ¹⁸ Áánútumba tirumbá kwéamewai íma kwéinkaisewe. árai'a Áánútumba tirumbá kwéamewai miwívinkémbá inkaisí-ímáyáá íma kwáyáye. sáwi'o uráam-beyantavesa kwéinkaisewai Áánútumba íma árai'a tirumbá kwéamewe.

¹⁹ aiva'á Áánútu arumbá símakaintaveta póta siruntá kwéamune. ²⁰ miwítí kwaásiyavesa tirumbó sáwi'o kwéumatinkaawa'o ombá Áánútumba sirumbá kwéamune sembá kampa'a kwésewe. miwítí kwaási tine'á tuwánésa tirumbá íma tímakaawai pósa Áánútun-ané'a íma awánaraawai íma kanaán-umai tirumbá kwéamewe. ²¹ Ísu Káráísiti asiramái séna Áánútumba tirumbá kwéamewai miwítí kwaásigwara'a tirumbá tíméro siráye.

5

marapá-sáwí-máyáígombá kwéusayaaitaan-kwasai.

¹ Ísuntavesa sésa Áánútu usásinankaraiwai iyémó sen-áintávésa áraire kwésewai Áánútuna iyámpói'man-owe. avowámbá tirumbá améwai ésa kwená iyámpói'gwara'a tirumbá kwéamewe. ² Áánútumba siruntá améta kwenáái taagwiyyavéta póta mirá kwéundayaveta séta Áánútuna iyámpói'gwara'a siruntá kwétimune. ³ Áánútun-aaí taagwiyyavundaya mindá Áánútumba siruntá kwéamunanaya kwenááigoya íya umbaiyá kwésiyaisata póta

kwétaagwiyavune. ⁴ Ísumpa'a asiramái agevamái máyaundaya póta marapá-sáwí-máyáígombá kwéusayaaitaundayaawe. Áánútuna iyámpói amápa'a kanaán-umai marapá-sáwí-máyáígombá kwéusayaaitaamba póna Áánútun-aaigoma íma umbaí kwétaiye. ⁵ maarán-kwáásí marapá-sáwí-máyáígombá kwéusayaaitaawe. Ísuntavesa Áánútu ááninkoman-ije kwésewai marapá-sáwí-máyáígombá kwéusayaaitaawe.

Áánútu Ísu Káráísitimba agaráátínkarainkwasai.

⁶ Ísu Káráísiti marapá'á kuména nombá peréna puwúwana kwená naaemá kunkákiye. nombá peráníntavenawe su'mai íma kunkákiye. nombá peréna puwínana kwená naaemá kuníníntavena kunkákiye. Áánútun-amanko árair-ainkona ááimba póna séna áraire Ísuma Áánútu ááninkoman-ije kwésiye. ⁷⁻⁸ Áánútun-amanko siráin-aintaveta nombá pékaintaveta puwúwana kwená naaemá kunkáintaveta séta Ísuma Áánútu ááninkoman-ije kwésune. minkáúmbó-yántáá'á paáruraintaveta mimbórá-áimbá séta Ísuma Áánútu ááninkoman-ije kwésune. ⁹ kwaásimo simátímén-aimba sewatá iséta áraire kwésundayaanivo Áánútun-aaigo kwaási tááigomba usáyyaaitaimba póta Áánútu ááninkontavena siráin-ainta ísáano. ¹⁰ Áánútu ááninkontavesa asiramái agevamái máyáawai sésa Áánútu siráintemba áraire Ísuma Áánútu ááninkoman-ije kwésewe. Áánútuntavesa

íma asiramái máyáawai sésa Áánútu kampar-áimbá siráiyé kwésewe. kwemá Áánútu ááninkontavena siráin-aintavesa íma áraire senkákémbá Áánútu kampar-áimbá siráiyé kwésewe. ¹¹ Áánútu ááninkoma aúnai'a umái maí'mai'a kwéowaina ááimban-iye. Áánútu imáyáaya símisata aúnai'a umái maí'mai'a kwéundayaawe. mináíntá Áánútu simásímakaiye. ¹² Áánútu ááninkoe tarúmai máyáawai aúnai'a umái maí'mai'a kwéovo Áánútu ááninkoe íma tarúmai máyáawai íma aúnai'a umái maí'mai'a kwéowe.

aúnai'a umái maí'mai'a kwéon-kwasai.

¹³ Áánútu ááninkontave'a asiramái agevamái máyáan-kwaasi keinárawa'a maanáuvái agaimái timúne, aúnai'a umái maí'mai'a kwéon-aintave'a áraire sígwáe sé'a maanáuvái agaimái timúne. ¹⁴ Áánútumbo arááimo tainí'o kwéetaamo námúnaavinkembo áísaúndaya kesááiya kwéisaiye. mindáyaveta kwenaúranka'a asiramáíya máyaumne. ¹⁵ námúnaa súndaya kwéisain-aintaveta árair-aimban-iye kwésundaya maarán-áíntáváígwárá'á árair-aimba námúnaavinkemba súnda-yantaa'a úwoiya kwésimiye kwésune.

¹⁶ kentí kwaásimo sáwi'o kwéiya'o tuwáné'o é'a Áánútumpa'a áísaúndaya íyana túwa'naa ínasa Áánútuna némpa'a sáwi-ayampa'a maí'mai'a ónááopa'a íma kónááowe. évaka-sawi'o kwéowaina anondá-meyamba Áánútuna némpa'a sáwi-ayampa'a maí'mai'a ónááopa'a kónááomba

mindáyave'a Áánútumpa'a áísaa oro íma kwésune. évaka-sawi'o kwéowaina anondá-meyamba íma Áánútuna némpa'a kónááombá mindáyave'a sé'a Áánútumpa'a áísaa oro kwésune. ¹⁷ amápa-sawi'o kwéowaina anondá-meyamba kwáyáivo évaka-sawi'o kwéowaina anondá-meyamba Áánútu maitiyuwáínasa kwená némpa'a sáwí-ayampa'a maí'mai'a ónááopa'a íma mirá-sáwí'ó kwéiya'o tuwáné'o é'a Áánútumpa'a áísaa íyana túwa'naa ínasa Áánútuna némpa'a sáwí-ayampa'a maí'mai'a ónááopa'a íma kónááowe.

¹⁸ Áánútuna iyámpói ésa íma sáwí'a úmae kwéiyowe. Áánútu ááninko kárákwiraisana póna Sáátáánigo íma kwétatoraisasa pósá íma sáwí'a úmae kwéiyowata mináíntá kwéisaumne.

¹⁹ Sáátáánigo marapá-kwáásítí anóndakoman-ivo kesáá Áánútuna kwaási éta mináíntá kwéisaumne.

²⁰ Áánútu ááninko kuména imáyáa símísata árair-Isoigo-uramba isatá kwéawanaumne. Áánútu ááninko Ísu Káráísitiye tarúmaiya máyaundayaveta árair-Isoigo-uranteya tarúmaiya méta kwéisaumne. árair-Isoigo-uranko éna kwaásiya aúnái'a umáiyá maí'mai'a kwéundawai ááninkoman-iye. ²¹ kesí iyámpóiyo. kwaántá-kwaasi kampar-ísóígómbá tínaaeomba umátíméro.

kemá Yóni kesáái ánásaiye.

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7